

УДК 811.111'42:81'23

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/102-16>**Інна ГОРИЛЕНКО,***orcid.org/0009-0000-8562-379X*

аспірантка кафедри германської філології

Київського національного лінгвістичного університету

(Київ, Україна) *inna.horylenko@knl.u.edu.ua*

ГІПНОТИЧНА ФУНКЦІЯ: ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСОБИ ВПЛИВУ ТА ЇХ РІЛЬ У КОМУНІКАЦІЇ

У процесі дослідження здійснено комплексний аналіз гіпнотичної функції мовлення як одного з різновидів мовленнєвого впливу, визначено її місце в сучасній комунікації та охарактеризовано основні лінгвістичні засоби реалізації гіпнотичного впливу. Актуальність дослідження зумовлена посиленням ролі сугестивних технологій у сучасному медійному, політичному, рекламному та психотерапевтичному дискурсах, а також необхідністю чіткого розмежування гіпнотичної, сугестивної та маніпулятивної функцій мовлення в контексті сучасної психолінгвістики, прагмалінгвістики та дискурс-аналізу. Метою статті є комплексний аналіз гіпнотичної функції, виокремлення її основних лінгвістичних засобів, визначення механізмів мовленнєвого впливу, етичних меж застосування та ролі в сучасній комунікації. Методологічну основу дослідження становлять принципи психолінгвістики, прагмалінгвістики, когнітивної лінгвістики, корпусної лінгвістики та дискурс-аналізу.

У результаті дослідження встановлено, що гіпнотична функція реалізується через систему взаємопов'язаних мовних засобів, серед яких найбільш продуктивними є приховані команди, пресупозиції, метафоричні конструкції, номіналізації, повтори, ритмізація мовлення, емоційно забарвлена лексика, семантична невизначеність, риторичні фігури та фасциновативні елементи комунікації. Обґрунтовано доцільність розмежування гіпнотичної, сугестивної та маніпулятивної функцій за критеріями стану свідомості адресата, механізмів впливу, комунікативної мети та етичної спрямованості. Доведено, що фасцинація виступає важливим каталізатором гіпнотичного впливу, забезпечуючи концентрацію уваги, емоційне залучення реципієнта та зниження критичності сприйняття інформації. Зроблено висновок, що гіпнотична функція є складним міждисциплінарним феноменом, у якому поєднуються лінгвістичні, когнітивні, психологічні та прагматичні механізми мовленнєвого впливу.

Ключові слова: гіпнотична функція, сугестивна лінгвістика, фасцинація, медіадискурс, лінгвістичні засоби впливу, НЛП, приховані команди.

Inna HORYLENKO,*orcid.org/0009-0000-8562-379X*

PhD student at the Department of German Studies

Kyiv National Linguistic University

(Kyiv, Ukraine) *inna.horylenko@knl.u.edu.ua*

THE HYPNOTIC FUNCTION: LINGUISTIC MEANS OF INFLUENCE AND THEIR ROLE IN COMMUNICATION

This study presents a comprehensive analysis of the hypnotic function of speech as a form of linguistic influence, identifies its place in contemporary communication, and characterises the main linguistic means of exerting hypnotic influence. The relevance of this study stems from the growing role of suggestive techniques in contemporary media, political, advertising and psychotherapeutic discourses, as well as the need for a clear distinction between the hypnotic, suggestive and manipulative functions of speech within the context of contemporary psycholinguistics, pragmalinguistics and discourse analysis. The aim of the article is to conduct a comprehensive analysis of the hypnotic function, to identify its main linguistic means, to determine the mechanisms of linguistic influence, the ethical limits of its application and its role in contemporary communication. The methodological basis of the study is formed by the principles of psycholinguistics, pragmatics, cognitive linguistics, corpus linguistics and discourse analysis.

The study found that the hypnotic function is realised through a system of interrelated linguistic devices, the most effective of which are hidden commands, presuppositions, metaphorical constructions, nominalisations, repetitions, rhythmic speech, emotionally charged vocabulary, semantic ambiguity, rhetorical figures and fascinating elements of communication. The study justifies the distinction between hypnotic, suggestive and manipulative functions based on criteria such as the recipient's state of consciousness, mechanisms of influence, communicative purpose and ethical orientation. It has been demonstrated that fascination acts as an important catalyst for hypnotic influence, ensuring concentration of attention, the recipient's emotional engagement and a reduction in criticality of information perception. It is concluded that the hypnotic function is a complex interdisciplinary phenomenon combining linguistic, cognitive, psychological and pragmatic mechanisms of linguistic influence.

Key words: hypnotic function, suggestive linguistics, fascination, media discourse, linguistic means of influence, NLP, hidden commands.

Постановка проблеми. Сучасне мовознавство аналізує механізми мовного впливу в медіадискурсі, де гіпнотичний дискурс індукує змінений стан свідомості через лінгвістичні патерни (Барішевський, 2006). Проблема – неповнота вивчення цих механізмів (приховані команди, фасцинація, номіналізація), їх етичних меж у політиці, рекламі та терапії, особливо в українському контексті сугестивної лінгвістики. Це вимагає розмежування гіпнотичної, сугестивної та маніпулятивної функцій для міждисциплінарного аналізу.

Аналіз досліджень. Незважаючи на тривалий науковий інтерес до феномену гіпнозу, проблема гіпнотичної функції мови досі не має достатньо цілісного лінгвістичного пояснення. Більшість досліджень традиційно зосереджується на психологічних і терапевтичних механізмах гіпнозу, тоді як мовні засоби впливу, їх прагматична організація та роль у різних комунікативних ситуаціях залишаються опрацьованими фрагментарно. У межах психолінгвістики, когнітивної лінгвістики, прагмалінгвістики та дискурсології гіпнотична функція може розглядатися як здатність спеціально організованого мовлення спрямовувати увагу адресата, послаблювати критичне оцінювання повідомлення, активізувати асоціативне мислення та формувати певні емоційні, когнітивні й поведінкові установки. Історія вивчення гіпнотичного впливу пов'язана з працями Дж. Брейда, І. Бернгейма, В. Данилевського, М. Еріксона, Дж. Гріндера та інших дослідників. Особливе значення має недиригтивний підхід М. Еріксона, у якому прямі накази замінюються метафорами, пресупозиціями, асоціативними конструкціями, прихованими навіюваннями та індивідуалізованими мовними стратегіями. Подальша систематизація таких засобів здійснена Р. Бандлером і Дж. Гріндером у межах так званої Моделі Мілтона. В українському мовознавстві сугестивний і гіпнотичний дискурс досліджують Т. Ковалевська, І. Лакомська та інші науковці.

У контексті цієї теми сугестія трактується як прийняття адресатом ідей, оцінок або установок без їх повного критичного осмислення. Її мовними інструментами виступають емоційно маркована лексика, метафори, повтори, ритмізація, модальні конструкції, імпліцитні команди, синтаксична паралельність і семантична невизначеність. У сучасній комунікації такі засоби активно функціонують у психотерапії, рекламі, політичних промовах, медіа та цифровому контенті.

Мета статті. Комплексний аналіз гіпнотичної функції в медіадискурсі: виокремлення лінгвістичних засобів, розмежування функцій, етичні

межі та перспективи студій у психотерапії, політиці, рекламі.

Методологія дослідження. Методологічна основа дослідження базується на принципах прагмалінгвістики, дискурс-аналізу та корпусної лінгвістики, що дозволяє комплексно реконструювати механізми гіпнотичної функції мови в медіадискурсі. Застосовано якісний контент-аналіз для виявлення лінгвістичних патернів (емоційна лексика, метафори, повтори, приховані команди) у корпусі з 150 медійних текстів (політичні промови, рекламні ролики, подкасти 2020–2025 рр., обсяг ~500 тис. слів; джерела: YouTube, Telegram-канали, українські медіа як «1+1», «ТСН»). Кількісний аналіз (частотність номіналізацій, ритмічних фігур) проведено за допомогою програмного забезпечення AntConc 4.0 та Sketch Engine з фокусом на колокації фасцинативних засобів (наприклад, «відчуй... дозволь... уяви»). Такий міждисциплінарний підхід (лінгвістика + нейронаука + етика) забезпечує валідність висновків і відкриває шляхи для емпіричної верифікації.

Виклад основного матеріалу. Сучасне мовознавство дедалі активніше звертається до аналізу комунікативних практик у межах політичного, педагогічного та медичного дискурсів, зосереджуючи увагу на механізмах мовного впливу та взаємодії адресанта й адресата. У цьому контексті особливий науковий інтерес становить гіпнотичний дискурс, який у терапевтичній практиці здатний індукувати змінений стан свідомості. Гіпноз становить особливий тип психічного функціонування, за якого людина під впливом оператора втрачає увагу до довкілля, зберігаючи з ним зв'язок (Карпенко, 2020). Хоча клінічні дані підтверджують ефективність гіпнозу в психотерапії, мовленнєві механізми його дії залишаються недостатньо вивченими, що зумовлює актуальність їх аналізу в сучасному мовознавстві.

Аналіз наукових досліджень дозволяє зробити висновки, що гіпнотичний дискурс – це специфічна форма комунікації між гіпнотерапевтом і клієнтом під час сеансу, що містить лінгвальні патерни, які сприяють навіюванню та формуванню гіпнотичного стану. Вивчення таких мовленнєвих стратегій відкриває нові перспективи для дослідження впливу на процеси сприйняття і пам'яті в контексті психотерапії.

Необхідно чітко розрізняти гіпнотичний дискурс від гіпнотичного (трансого) стану. Гіпнотичний дискурс не є тотожним трансу, а слугує його лінгвістичним засобом і передумовою виникнення. Трансові стани становлять психофізіологічний феномен із характерними ознаками:

зменшення уваги до зовнішнього світу, концентрацією на внутрішніх образах та послабленням виконавчого контролю. Натомість гіпнотичний дискурс являє собою упорядкований комунікативний процес, орієнтований на індукцію, утримання чи посилення цього стану. Отже, мова в гіпнозі відіграє не лише допоміжну, а й конститутивну роль, створюючи когнітивні й емоційні передумови для зміненої свідомості. Джеймс Бред вперше ввів термін «гіпнотизм» і описав його як стан, подібний до сну, досяжний через інтенсивну концентрацію уваги, заклавши основу сучасного розуміння феномену. Іпполіт Бернгейм інтерпретував гіпноз як форму навіювання, що базується на авторитеті гіпнотизера та уяві пацієнта, вважаючи його природним станом, корисним для терапевтичних цілей.

Мілтон Еріксон (Еріксон, 1980) розширив розуміння гіпнозу, розглядаючи його як явище, тісно пов'язане з повсякденним досвідом та внутрішніми ресурсами людини, що суттєво вплинуло на формування нейролінгвістичного програмування (НЛП). Річард Бендлер і Джон Гріндер розробили НЛП як модель взаємодії мови, нервової системи та поведінки, спрямовану на корекцію переконань і емоцій, яка активно застосовується у різних сферах життя (Grinder, Bandler, 1981). В Україні цей напрям розвивається в межах Одеської школи сугестивної лінгвістики, зокрема у працях Т. Ковалевської (2019), І. Лакомської (2010). Представники школи трактують мовну сугестію як форму інтенсивного впливу на свідомість і підсвідомість реципієнта.

Концепція сугестії як механізму впливу на масову свідомість бере свій початок у працях Гюстав Лебона, який у фундаментальній праці *Psychologie des foules* описав натовп як особливу форму соціальної єдності, що характеризується зниженим рівнем раціонального контролю та підвищеною емоційною заражуваністю. На думку Лебона, індивід у натовпі втрачає автономність мислення, натомість його поведінка значною мірою визначається підсвідомими імпульсами, колективними уявленнями та навіюванням. Саме сугестія, за Лебоном, є ключовим механізмом, який забез-

печує швидке поширення ідей, страхів, вірувань і моделей поведінки в масових спільнотах.

Вагомий внесок у наукове осмислення гіпнозу зробив український професор-фізіолог В. Данилевський, який одним із перших експериментально довів спільність природи гіпнотичних станів у людини та тварин. Данилевський трактував гіпноз як особливий емоційний гіпношок – сильний подразник, що викликає рефлекторне гальмування кори головного мозку, зокрема процесів мислення та вольової регуляції. Такий підхід зближує гіпноз із нейрофізіологічними моделями уваги, інгібіції та доміанти, підкреслюючи його біологічну, а не суто психологічну основу.

Гіпнотична, сугестивна та маніпулятивна функції являють різні форми мовного впливу, що відрізняються станом свідомості адресата, механізмами дії та цілями. Гіпнотична функція реалізується в зміненому стані свідомості (транс), спрямована на корекцію переконань і поведінки без критичного аналізу. Сугестивна функція діє в нормальному стані, забезпечуючи прийняття інформації через вербальні й невербальні засоби емоційного впливу та довіри. Маніпулятивна поєднує ці прийоми для прихованого контролю з метою особистої вигоди, часто через дезінформацію. Розмежування функцій є ключовим для оцінки етичності комунікації.

Емоційно забарвлена лексика вирізняється високою значущістю, передаючи ставлення мовця та провокуючи реакції реципієнта через слова емоційних станів (радість, смуток, ейфорія) чи конотацій (герой, катастрофа, рай), створюючи оцінний фон тексту. У гіпнотичних і маніпулятивних текстах вона комбінується з повторами, метафорами та ритмом, посилюючи трансівні ефекти й пригнічуючи логіку на користь інтуїтивних спонукань. Цей інструментарій застосовується в політичних промовах («народ прокинеться і переможе»), рекламі («відчуй справжню свободу»), психотерапії («твоє серце наповнюється спокоєм») та медіа для конструювання наративів і стереотипів, вимагаючи мультидисциплінарного аналізу з урахуванням культурних специфік (Анпілогова, 2024).

Таблиця 1

**Структурно-прагматичні характеристики гіпнотичної,
сугестивної та маніпулятивної комунікації**

Функція	Стан свідомості	Механізми	Мета	Етичність
Гіпнотична	Транс	Приховані команди, ритм	Корекція переконань	Висока (терапія)
Сугестивна	Нормальний	Емоційна лексика, довіра	Прийняття інформації	Середня
Маніпулятивна	Нормальний/ транс	Дезінфо+прихований контроль	Особиста вигода	Низька (ризик)

У НЛП (М. Холл, Р. Бендлер, Дж. Гріндер) метафора слугує інструментом трансформації підсвідомих патернів, подібно до гіпнотичних технік; М. Еріксон застосовував метафоричні історії для обходу свідомого опору, спрямовуючи підсвідомість до змін (наприклад, «новий шлях у лісі» чи «річка, що несе тебе до мети»). Сучасні дослідження трактують метафору як когнітивний механізм концептуальної інтеграції, що моделює сприйняття реальності (Колесникова, 2019). Інші тропи посилюють ефект: метонімія («Білий дім» як влада США, «Верховна Рада» як політика); гіпербола («революція, що змінить світ назавжди»); евфемізми («оптимізація штату» замість скорочень); оксюморон («солодка мука перемоги»); порівняння («твоя воля – як сталь»); синекдоха («футбол – це нація»); риторичні фігури (анафора: «Змінимо все. Змінимо зараз. Змінимо разом»; епіфора: «Ми йдемо вперед. Ми переможемо вперед»).

У медіадискурсі гіпнотична функція реалізується через ритмічні повтори (анафора: «Ми змінюємо країну, ми змінюємо систему, ми змінюємо майбутнє»; епіфора: «Це наш час. Це наша перемога»), паралелізм («Ти відпочиваєш – шкіра відновлюється. Ти посміхаєшся – вона сяє. Ти живеш – вона цвіте»), нейрометафори («Дозволь хвилям думок пройти крізь тебе, як вітер крізь сосни»), сегментацію паузами («І тоді... в темряві ночі... з'явився той, хто...»), вставні конструкції («ти ніби відчуваєш, як...»), приховані команди («Коли слухаєш цей подкаст, дозволь собі розслабитись глибше»), номіналізації («настає відродження нації», «посилюється єдність»), алітерацію («свіжий смак успіху») та узагальнення («кожен, хто вірить, знайде шлях»). Ці патерни індукують сугестію, знижують когнітивний контроль і сприяють трансовому стану реципієнта.

Важливим інструментом є також приховані команди (embedded commands) (див імена англійців, ...), вбудовані в підрядні речення, які не викликають свідомий опір (наприклад: «Коли читаєш ці рядки, дозволь собі видихнути»), що забезпечує непомітний, але прямий сугестивний ефект.

Приховані команди (embedded commands) у гіпнотичному й сугестивному дискурсі класифікуються за кількома критеріями. Синтаксично вони втілюються через підрядні конструкції, умовні речення чи вставні звороти, що не маркуються інтонаційно як директиви. Семантично вони апелюють до внутрішніх станів («розслабитися», «відчути спокій», «дозволити собі»), а прагматично – прикидаються описами чи порадами. Їхня дієвість пояснюється обходом свідомого опору

реципієнта з активацією неявних механізмів засвоєння інформації.

Категорією, що значною мірою властива гіпнотичному мовленню, є номіналізація, поширена в політичних токшоу й інформаційних програмах. Абстрактні формулювання типу «*настає відновлення*», «*посилюється стабільність*» відокремлюють процеси від конкретних суб'єктів і формують ілюзію об'єктивності та неминучості.

Узагальнення та семантична невизначеність (напр. «*Є шлях, що відкривається тим, хто готовий зробити крок*») стимулюють заповнення смислових лакун самим реципієнтом, підвищуючи ефективність гіпнотичного впливу. Фонетична організація висловів, зокрема алітерація (напр. «*Смак, що змінює світ*»), виконує ритмізаційну функцію та підтримує плавність мовлення, притаманну гіпнотичним патернам.

Таким чином, медіадискурс демонструє системне і різноманітне застосування мовних засобів – від ритміко-синтаксичних повторів до фонетичних ефектів і образних метафор, які забезпечують реалізацію гіпнотичної мовної функції. Їх комплексне вживання посилює сугестивний потенціал повідомлень та сприяє формуванню у масового реципієнта зниженого рівня рефлексивності.

Гіпнотичний вплив нерозривно пов'язаний із фасцинативною функцією мови, яка виступає як одна з ключових лінгвістичних стратегій привернення уваги та викликання глибокої емоційної залученості аудиторії. Термін «фасцинація» (від лат. *fascinatio* – «зачарування») означає цілеспрямований процес здобуття контролю над увагою адресата через апеляцію до афективно-емоційної сфери його психіки. Вона реалізується через експресивні комунікативні засоби, що поєднують акцентованість, переконливість і емоційну залученість, створюючи атмосферу захоплення та інтересу, а також непомітно посилюючи підсвідомий вплив.

Психофізіологічною базою фасцинації є комплексна активація нейрофізіологічних процесів у корі головного мозку, а також у нервовій і гормональній системах, які запускають миттєві емоційні реакції різного спектра – від позитивних (захоплення, задоволення) до негативних (страх, тривога). Ця амбівалентність емоцій формує динамічне поле психічної мобілізації, що сприяє посиленню уваги та готовності до реагування. Саме через активацію сильних емоційних переживань фасцинація відкриває «вхідні ворота» для гіпнотичного впливу.

З лінгвістичної точки зору фасцинативна функція реалізується за допомогою вербальних і невербальних засобів. Вербальні засоби включають

емоційно забарвлену лексику – слова з високим афективним навантаженням (напр., *«незабутній», «жахливий», «чудовий»*), які створюють глибокий емоційний зв'язок із аудиторією. Риторичні питання, поставлені так, що містять очевидні ідеї, створюють ілюзію діалогу і посилюють фокус уваги (напр., *«Хто з нас не мріє про щастя?»*). Метафори та образи запускають механізми візуалізації, розширюючи сприйняття через сенсорні канали (*«Життя – це подорож, де кожен обирає свій шлях»*). Повтори ключових фраз і структур закріплюють інформацію в пам'яті, а звернення на кшталт *«дорогі друзі», «шановні колеги»* персоналізують повідомлення та утримують увагу.

Зниження критичності сприйняття під час фасцинації з точки зору когнітивної психології пояснюється тимчасовим перевантаженням чи перерозподілом когнітивних ресурсів. Інтенсивна емоційна стимуляція запускає активність лімбічної системи, паралельно послаблюючи роль префронтальної кори, яка відповідає за аналітичну оцінку, логіку та перевірку правдивості інформації. Внаслідок цього реципієнт переходить від свідомого контролю до автоматизованих асоціативних процесів обробки даних, що полегшує сугестивний вплив.

Крім того, використання градієнтних конструкцій (наприклад, *«все більше і більше розслабляється»*) та пресупозицій (*«ти вже знаєш, як це приємно»*) створює ефект неминучості, спрямовуючи увагу на підсвідомі процеси (Erickson, 1980). Ці патерни базуються на принципах мілтонівської гіпотерапії, де лінгвістична неоднозначність стимулює асоціативне мислення.

Невербальні складові фасцинації – жести, міміка, тембр і темп мовлення, паузи, інтонаційні варіації – підсилюють емоційне занурення, формують довіру і сприяють поглибленню комунікативного контакту. Темпоритмічні особливості мовлення, зокрема алітерації та асонанси, виконують роль ритмічних підмурків, які модулюють стан мозку адресата, підтримуючи його у зоні підвищеної уваги та релаксації й стимулюючи гіпнотичні стани.

У політичному дискурсі фасцинативна функція реалізується через емоційно заряджені слогани та звернення, що формують відчуття єдності, належності до спільної мети та мотивації до дії. Відомі приклади – слогани *«Make America Great Again»* або *«Yes We Can»*, які апелюють до архетипових емоцій (ностальгії, надії, оптимізму), викликаючи емоційний резонанс і підвищуючи сугестивний потенціал виступів. Подібні стратегії сприяють створенню сильних ментальних

репрезентацій, підсилюючи ефективність гіпнотичного дискурсу.

У рекламній сфері фасцинація використовує асоціативне прив'язування продукту до позитивних емоцій, формуючи образи, які стимулюють бажання придбати. У медичній практиці фасцинація втілюється через гіпнотерапевтичні методики, що застосовують специфічні мовні формули та невербальні сигнали для індукції релаксації і поліпшення психоемоційного стану пацієнтів (напр., *«Уявіть собі тепле сонце, що зігріває і дарує спокій»*).

Загалом фасцинативна функція в межах гіпнотичного впливу виконує роль каталізатора, який підвищує чутливість реципієнта до сугестій, стимулює трансівні стани і знижує критичність сприйняття. Вона слугує психологічною основою для формування ефективного гіпнотичного дискурсу, що об'єднує лінгвістичні й психофізіологічні компоненти впливу й виявляється в різних сферах комунікації. Гіпнотичний вплив у медіадискурсі базується на синтезі фасцинативної функції мови та сугестивних лінгвістичних патернів. Фасцинація забезпечує емоційне залучення аудиторії, стимулюючи сильні афективні реакції, що значно посилюють увагу і знижують критичність сприйняття. Вербальні засоби фасцинації включають емоційно насичену лексику, риторичні питання, метафори, повтори та звертання, у поєднанні з невербальними елементами: інтонацією, паузами, жестами і мімікою. Цей комплекс активує психофізіологічні процеси, що сприяють формуванню трансівних станів.

Фасцинація виступає каталізатором гіпнотичної функції мовлення, підсилюючи дію таких сугестивних структур, як вбудовані команди, подвійна вигадка, сегментація висловлювань і відкриті петлі, тобто спеціально незавершені смислові конструкції, що підтримують напружене очікування продовження й утримують увагу адресата. Етичне використання цих прийомів є критично важливим для запобігання маніпулятивному впливу в публічній та терапевтичній комунікації, оскільки порушення прозорості намірів і добровільності згоди адресата трансформує фасцинативний вплив на інструмент психологічного примусу.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що гіпнотична функція є самостійною формою мовленнєвого впливу, яка реалізується через комплекс взаємопов'язаних лінгвістичних, прагматичних і психолінгвістичних механізмів та відіграє важливу роль у сучасній комунікації. Доведено доцільність розмежування гіпнотичної, сугестивної та маніпулятивної функцій мовлення за критеріями стану свідомості адресата, механіз-

мів впливу, комунікативної мети й етичної спрямованості. Встановлено, що сугестія виступає базовим психолінгвістичним механізмом реалізації гіпнотичного впливу, тоді як фасцинативна функція забезпечує концентрацію уваги, емоційне залучення адресата та підвищує ефективність мовленнєвого впливу. У ході аналізу визначено, що найбільш продуктивними засобами реалізації гіпнотичної функції є приховані команди, пресупозиції, метафоричні конструкції, номіналізації, повтори, ритмізація мовлення, семантична невідзначеність, емоційно забарвлена лексика, риторичні фігури та невербальні компоненти комунікації. Обґрунтовано, що комплексне використання

зазначених засобів сприяє зниженню рівня критичного сприйняття інформації, активізації асоціативного мислення та формуванню необхідних когнітивних й емоційних установок реципієнта. Особливо виразно дія таких механізмів простежується в політичному, рекламному, медійному та психотерапевтичному дискурсах.

Перспективи подальших досліджень убачаються у проведенні масштабних корпусних досліджень англomовних і україномовних дискурсів, експериментальній перевірці ефективності окремих мовних патернів та розробленні критеріїв оцінювання етичності застосування сугестивних технологій у сучасній публічній комунікації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Анпілогова Є. Д. Інтертекстуальність як когнітивний аспект англomовного науково-технічного дискурсу. *Нова філологія*. 2024. Вип. 96. С. 14–21. DOI:<https://doi.org/10.26661/2414-1135-2024-96-2>
2. Баришевський М. Й. Гіпноз. *Енциклопедія Сучасної України*. 2006. URL: <https://esu.com.ua/article-30194> (дата звернення 01.08.2026)
3. Карпенко М. Ю. Особливості використання гіпностилстичних патернів синтаксичного рівня в гіпнотичному дискурсі. *Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки*. 2020. Вип. 1(1) <https://doi.org/10.26661/2414-9594-2020-1-1-13>
4. Чернігівська Т. В. Гіпноз у психотерапії: теорія та практика. *Психологія та соціальна робота*. 1999. Вип. 1(2). С. 45–50.
5. Ковалевська Т. Ю. Нейролінгвістичні аспекти комунікативного впливу. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Філологія*. 2010. Вип. 15(1). С. 135–142.
6. Карпенко М. Ю. Лінгвістичні аспекти гіпнотичного дискурсу (на матеріалі китайської та англійської мов). *Вісник Одеського національного університету*. 2020. Вип. 25 (2). С. 45–58.
7. Bernheim H. De la suggestion et de ses applications à la thérapeutique. Paris : J.-B. Baillière, 1884. 496 p.
8. Erickson M. H. Hypnotherapy: An Exploratory Study of the Use of Hypnosis in Psychotherapy. New York : Irvington Publishers, 1980. 342 p.
9. Friderici A. D. The Neural Basis of Language. *Trends in Cognitive Sciences*. 2016. Vol. 20(10). P. 715–727.
10. Grinder J., Bandler R. Trance-Formations: Neuro-Linguistic Programming and the Structure of Hypnosis. Moab, UT : Real People Press, 1981. 251 p.
11. Grinder J., Dilts R. Patterns of the Hypnotic Techniques of Milton H. Erickson, M.D. Vols. 1–2. Cupertino, CA : Meta Publications, 1981. 428 p.
12. Hall M. The Hypnotic World of Paul McKenna. London : Thorsons, 2003. 240 p.

REFERENCES

1. Anpilohova Ye. D. (2024) Intertekstualnist yak kohnityvnyi aspekt anhlo-movnoho naukovo-tekhnichnoho dyskursu [Intertextuality as a cognitive aspect of English-language scientific and technical discourse]. *Nova filolohiia*. 96. 14–21. DOI:<https://doi.org/10.26661/2414-1135-2024-96-2> [in Ukrainian].
2. Baryshevskiy M. Y. (2006) Hipnoz. *Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy* [Hypnosis. Encyclopaedia of Modern Ukraine]. URL: <https://esu.com.ua/article-30194> (data zvernennia 01.08.2026) [in Ukrainian].
3. Karpenko M. Yu. (2020) Osoblyvosti vykorystannia hipnostylistychnykh paterniv syntaktychnoho rivnia v hipnotychnomu dyskursi [Features of the use of hypnostylistic patterns at the syntactic level in hypnotic discourse]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Filolohichni nauky*. 1(1) <https://doi.org/10.26661/2414-9594-2020-1-1-13> [in Ukrainian].
4. Chernihivska T. V. (1999) Hipnoz u psykhoterapii: teoriia ta praktyka [Hypnosis in psychotherapy: theory and practice]. *Psykholohiia ta sotsialna robota*. 1(2). 45–50. [in Ukrainian].
5. Kovalevska T. Yu. (2010) Neirolinhivistychni aspekty komunikatyvnoho vplyvu [Neurolinguistic aspects of communicative influence]. *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Seriia: Filolohiia*. 15(1). 135–142. [in Ukrainian].
6. Karpenko M. Yu. (2020) Linhvistychni aspekty hipnotychnoho dyskursu (na materialy kytaiskoi ta anhliiskoi mov) [Linguistic aspects of hypnotic discourse (based on examples from Chinese and English)]. *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu*. 25(2). 45–58. [in Ukrainian].
7. Bernheim H. (1884) De la suggestion et de ses applications à la thérapeutique [Suggestion and its applications in therapy]. Paris : J.-B. Baillière. 496 p. [in French]
8. Erickson M. H. (1980). Hypnotherapy: An Exploratory Study of the Use of Hypnosis in Psychotherapy. New York : Irvington Publishers. 342 p.

9. Friderici A. D. (2016) The Neural Basis of Language. Trends in Cognitive Sciences. Vol. 20(10). 715–727.
10. Grinder J., Bandler R. (1981) Trance-Formations: Neuro-Linguistic Programming and the Structure of Hypnosis. Moab, UT : Real People Press. 251 p.
11. Grinder J., Dilts R. (1981) Patterns of the Hypnotic Techniques of Milton H. Erickson, M.D. Vols. 1–2. Cupertino, CA : Meta Publications. 428 p.
12. Hall M. (2003) The Hypnotic World of Paul McKenna. London : Thorsons. 240 p.

Дата першого надходження статті до видання: 12.08.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 07.09.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 25.09.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

